

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תשע"ו, 2016
מספר השאלון: 801,931491

כלכלה

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שתיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	—	(27×2)	—	54 נקודות
פרק שני	—	(24×1)	—	24 נקודות
פרק שלישי	—	(11×2)	—	<u>22 נקודות</u>
סה"כ	—			100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: כתוב תשובות תמציתיות ומדויקות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון (54 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 1-4 (לכל שאלה – 27 נקודות).

1. ממשלת ישראל הגדילה את ההשקעה בתשתיות לצורך הקמת המערך של הרכבת הקלה בתל אביב.
 - א. הגדר את המושג "השקעה נקייה". (4 נקודות)
 - ב. כיצד תשפיע הגדלת ההשקעה בתשתיות על הרכב הייצור במשק בטווח הקצר ובטווח הארוך? הצג והסבר בעזרת עקומות תמורה.
הנח שהמשק הישראלי נמצא במצב מוצא של אבטלה. (11 נקודות)
 - ג. כיצד תשפיע הגדלת ההשקעה בתשתיות על רמת התעסוקה ועל רמת התוצר במשק? הצג והסבר בעזרת המודל הקיינסיאני.
הנח שהמשק הישראלי נמצא במצב של שיווי משקל באבטלה. (12 נקודות)
2. בעת האחרונה יש בציבור ציפייה שבנק ישראל יעלה את הריבית במשק. עקב כך עלה ערכו של השקל ביחס לדולר.
 - א. כיצד נקראת התופעה של עליית ערך השקל ביחס לדולר? (3 נקודות)
 - ב. מהו הקשר בין עליית הריבית במשק ובין שוק המט"ח?
הצג והסבר בעזרת עקומות ביקוש והיצע של שוק המט"ח בישראל. (12 נקודות)
 - ג. לבנק המרכזי יש מדיניות מוניטרית ובמסגרתה הוא שוקל להעלות את הריבית במשק. באיזו מדיניות מוניטרית מדובר, ומהי המטרה של מדיניות זו?
הדגם מדיניות זו בעזרת עקומת ביקוש והיצע של שוק הכסף. (12 נקודות)

3. מחיר האבוקדו עלה בקיץ האחרון במאות אחוזים.

א. מדוע עלה מחיר האבוקדו בקיץ? הצג והסבר בעזרת עקומות ביקוש והיצע לאבוקדו.

(6 נקודות)

ב. אבוקדו משמש להכנת מנות מזון במסעדות רבות.

בעקבות עליית מחיר האבוקדו ירדו ההכנסות של בעלי המסעדות.

(1) הגדר את המושג "גמישות הביקוש".

(2) באיזו גמישות ביקוש מדובר?

(3) אילו מוצרים מאופיינים בגמישות ביקוש זו?

(9 נקודות)

ג. הצג והסבר בעזרת עקומות ביקוש והיצע של שוק מנות המזון במסעדות את הקשר בין

העלייה של מחיר האבוקדו ובין ירידת ההכנסות של בעלי המסעדות.

(12 נקודות)

4. "משבר כלכלי בסין יגרור למשבר מדינות רבות נוספות. סין היא צרכנית מרכזית של סחורות

כגון נפט ונחושת. כאשר סין מצמצמת את היבוא, נגרם נזק כלכלי למדינות שמהן היא מייבאת,

כגון ברזיל קנדה ומדינות נוספות".

(מעובד על פי: ר', אברמסון ואחרים, "משק כנפי המשבר בסין מטלטל את הכלכלה העולמית",

כלכליסט, 23/8/2015)

א. הסבר מדוע צמצום היבוא של סין ממדינות אלה יגרום לפגיעה כלכלית בהן.

בתשובתך התייחס לשתי השפעות של צמצום היבוא.

(4 נקודות)

ב. הצג והסבר בעזרת המודל הקיינסיאני את ההשפעות של צמצום היבוא של סין על רמת

המחירים, היקף התוצר ורמת התעסוקה בברזיל.

הנח שברזיל נמצאת במצב מוצא של תעסוקה מלאה. (12 נקודות)

ג. (1) הגדר את המושג "שער חליפין".

(2) מה יקרה לשער החליפין בברזיל אם יתממש התיאור שבפתיח לשאלה?

הצג והסבר בעזרת עקומות ביקוש והיצע למט"ח.

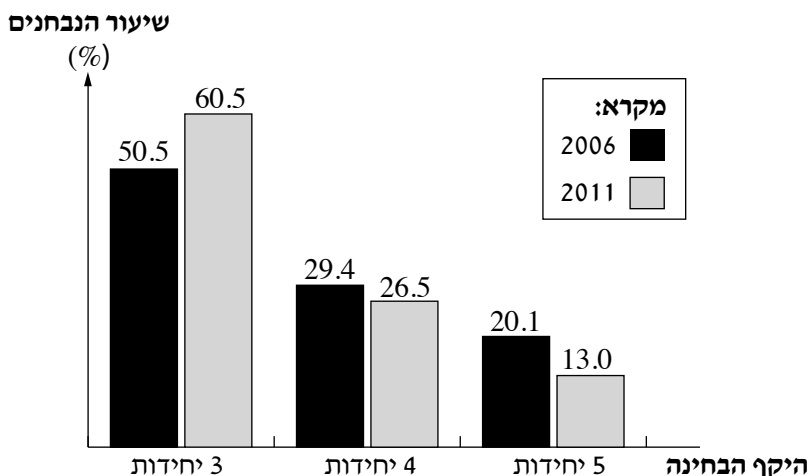
(11 נקודות)

פרק שני (24 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 5-6.

5. בגרף שלפניך מוצג שיעור הנבחנים במתמטיקה בהיקף של 3, 4 ו- 5 יחידות לימוד,

בשנים 2006 ו-2011.

(מעובד על פי: נ', בלס, **דוח מצב המדינה**, מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל, 2014)**א. (1)** על פי הגרף, מהו השינוי שחל בין השנים 2006 ל- 2011 בשיעור הנבחנים בהיקף של

5 יחידות לימוד במתמטיקה?

(2) הגדר את המושג "הון אנושי".**(3)** תלמידים שנבחנים במתמטיקה בהיקף של 5 יחידות לימוד לומדים בהמשך בשיעור

גבוה יותר לימודי מדעים והנדסה, ומועסקים בשיעור גבוה יותר בחברות הייטק.

בשנת 2006 תחזית הצמיחה במשק לשנים הבאות הייתה 4% לשנה.

על פי הנתונים בגרף בנוגע לשנת 2011, מה יקרה לאפשרויות הייצור במשק

בהשוואה לתחזית מ- 2006? הצג והסבר בעזרת עקומות תמורה.

הנח שבענפים אחרים לא חל שינוי.

(14 נקודות)

ב. שר החינוך הציע לעודד תלמידים ללמוד מתמטיקה בהיקף של 5 יחידות לימוד.

בעקבות כך גדל מספר התלמידים המבקשים ללמוד מתמטיקה בהיקף של 5 יחידות

לימוד. כדי לספק לתלמידים אלה מורים הוקמו מסגרות להסבת עובדי הייטק להוראת

מתמטיקה. בעקבות הגידול במספר התלמידים והגידול במספר המורים עלה שכרם של

המורים למתמטיקה.

הצג והסבר את עליית השכר של מורים למתמטיקה בעזרת

עקומות ביקוש והיצע למורים אלה. (10 נקודות)

6. ביולי 2015 החליטה הממשלה לשנות את שיטת החלוקה של קצבאות הילדים. במקום להגדיל את קצבאות הילדים הוחלט להפקיד בכל חודש חמישים שקלים לכל אחד מילדי ישראל בחשבון בנק שייפתח על שמו. הכסף יופקד עד גיל 18, והסכום שיצטבר בחשבון הבנק יוכל לשמש לרכישת השכלה בלבד.
(מעובד על פי: חדשות ynet, 27/7/2015)

א. (1) איזו מדיניות כלכלית-חברתית באה לידי ביטוי בהענקת קצבאות ילדים?

הצג והסבר שניים מן המאפיינים של מדיניות זו.

(2) מדוע הממשלה סבורה שהשינוי בשיטת החלוקה של קצבאות הילדים יסייע

במלחמה בעוני? הסבר את תשובתך.

(3) מה יקרה לאפשרויות הייצור במשק בטווח הארוך? הצג והסבר בעזרת

עקומת תמורה.

(14 נקודות)

ב. מה יקרה לאי-השוויון בחלוקת ההכנסות במשק, לאחר שילדים אלה יתבגרו וישתלבו

בשוק העבודה? הצג והסבר בעזרת עקומת לורנץ ומדד ג'יני.

(10 נקודות)

◀ המשך בעמוד 6

פרק שלישי (22 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 7-10 (לכל שאלה – 11 נקודות).

7. "שבעה מנהלים של חברות שיווק והפצה של ספרי לימוד חשודים שחילקו ביניהם את שוק

ספרי הלימוד, כדי לשמור על רמת המחירים".

(מעובד על פי: כלכליסט, 29/3/15)

א. הגדר את המושג "כשל שוק".

איזה כשל שוק מתואר בפתיח לשאלה? (7 נקודות)

ב. כיצד אפשר לפעול נגד כשל שוק זה? (4 נקודות)

8. מדינת ישראל החליטה להגדיל את מספר האשרות לעובדים זרים המיועדים לענף החקלאות.

א. הצג שני עקרונות של הגלובליזציה. (6 נקודות)

ב. איזה מן העקרונות שהצגת בסעיף א בא לידי ביטוי בהגדלת מספר האשרות לעובדים זרים?

(5 נקודות)

9. א. הסבר מהו "מס גרסיבי" ומהו "מס פרוגרסיבי". כתוב דוגמה לכל אחד מהם. (4 נקודות)

ב. כיצד תשפיע עלייה בשיעור מס גרסיבי על האי־שוויון בחלוקת ההכנסות במשק?

הצג והסבר בעזרת עקומת לורנץ. (7 נקודות)

10. בשנים האחרונות עלתה תחולת העוני בישראל.

א. הגדר את המושג "קו העוני" ואת המושג "תחולת העוני". (6 נקודות)

ב. הצע גורם אחד לעלייה בתחולת העוני בישראל בשנים האחרונות. (5 נקודות)

בהצלחה!